

Főtisztelendő Érseki Hatóság!

A történeti hűség kedvéért is, de meg azért is mert híveinkről van mély tisztelettel bátorkodom megtenni a jelentést a bácsbokodi németjeink első csoportjának a kitelepítéséről. Állítólag a hírek szerint innen összesen 920 személynek kell kitelepülni, a helybeli németeknek kb. 60%-a, jelen alkalommal 182 személyt vittek ki.

Amióta a lapokban olyan hírek láttak napvilágot, hogy németiséget mégis ki fogják telepíteni és pedig az orosz zónában, döbbenetes ez a hír, azonban mégis mindenki reménykedett, hogy talán sikerül elkerülni – valami felsőbb isteni gondviselés erejével – annyi ember katasztrófáját. Ebben bíztam én is és azért híveim egy részével: magyarokkal bunyevácokkal és egy pár svábbal aug. 19.-én elmentünk Máriagyúdre. Jómagam azzal a szándékkal, hogy a zarándoklat után ott maradok és elvégzem a lelkigyakorlatomat. Azonban aug. 19.-én este a velünk levő németeket táviratilag hívták haza, mert – úgymond – a kitelepítés küszöbön áll. Augusztus 22.-én én is hazajöttem híveimmel Máriagyúdról, ilyen körülmények között nem maradhattam távol még a lelkigyakorlat idejére sem a községtől. Mikor hazaértünk volt mit látnunk és hallgatnunk. A híveink elbeszéléséből kb. így rekonstruálhatók a távollétünk alatt történt események:

Augusztus 22.-én a kora reggeli órákban mintegy 10 db nagy MATEOSZ teherautó jelent meg a faluban a kitelepítő katonasággal, akik leugrálva a kocsikról azonnal a kitelepítendő házaikhoz mentek s kiadták a parancsot: „Csomagolni!” Fél óra alatt mindenkinek készen kellett állnia az útra, a podgyászt is, meg a kitelepítendő személyeket is a teherautóra rakták és kivitték a vasútállomásra. A kitelepítő vonat 3 napig vesztegelt itt, mert itt rakták be a csávolyi, felsőszentiváni, vaskúti és garai németeket is. Amikor ezek az események történtek ugyanakkor szívettépő jelentek játszódottak le az érdekelt családoknál: az asszonyok elájultak, jajveszékelték, a kemény kérfiarcokon könnyek gördültek végig. Az egyik nagyon derék jóra való hívünk a szegény [...] Tóni bácsi elvesztvén lelki egyensúlyát: felakasztotta magát. Egyik igen derék egyházközségi képviselőnk volt. Egy másik asszony Prokschné szívszélhűdést kapott, amúgy is gyenge volt a szíve. Családok szakadtak szét: a férjet a feleségétől, a gyermeket szüleitől szakították szét igen számos esetben! Schadt Ferenc hosszú éveken községi első bíró volt, az első világháborúban megsebesült, hadifogoly volt, tisztességben a magyarsághoz való hűségéhez kétség nem fér, a legnehezebb időkben sem tántorodott meg, búcsúzáskor ezt mondta nekem: „Hosszú ideig voltam bíró, az első világháborúban résztvettem, a volksbundisták ellen küzdöttem s íme idejutottam! Hát ezt érdemeltem én a magyar hazától?!” Vagy itt Karchesz Jakab, aki a legnehezebb időkben is amikor a teljes erejével ránknehezedett a nyomás hűséges kitartó úgy magyarságában, mint a kiscsopárdhoz, ezt az egész falu tudja, ugyancsak búcsúzáskor ezt mondta: „Mivel érdemeltem ezt én meg? Ártatlanul és büntelenül kiteszítették!” És se vége se hossza az ilyen eseteknek. A jelen alkalommal ugyanis azokat vitték, akik magyar nemzetiségűnek és német anyanyelvűnek vallották magukat. Minden híveimtől elbúcsúztam. Ternay esperes úrtól is, akit szintén itt tettek vonatra.

Szombaton augusztus 23.-án este 9 órakor indult el velünk a vonat. Indulás előtt elénekelték még a magyar Hymnuszt, a Szózatot, Boldogasszony Anyánkat és a Bús magyarok imáját, ezután kigördült a vonat és az első fejezet lezárult! ...

Bácsbokod, 1947. augusztus 24.

Hódolatteljes tisztelettel:
Cserháti Gergely
plébános